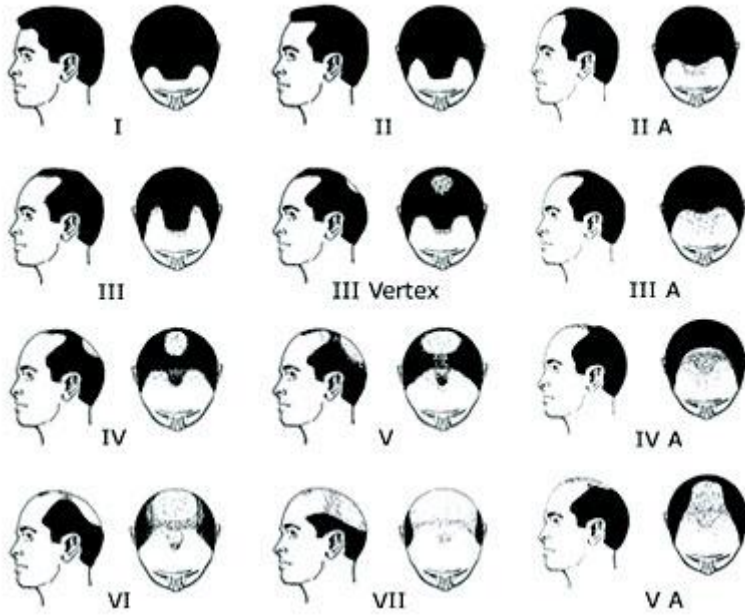

KADIN VE ERKEKLERDE ERKEK TİPİ DÖKÜLME (ANDROGENETİK ALOPESİ)

Halk arasında kellik olarak adlandırılan androgenetik alopesi, hem erkek hem de kadınlarda görülen genetik bir saç dökülmesidir. Erkeklerde görülen tipine erkek tipi dökülme, kadınlarda görülen tipine ise kadın tipi dökülme adı verilir. Ancak günlük konuşmada kadın veya erkek ayırt edilmeksizin erkek tipi dökülme olarak adlandırılmaktadır. Genetik bir dökülme şeklidir ve kalın koyu renkli saçların zamanla ince, ayva tüylerine dönüşmesi ile kendini gösterir. Bu şekilde olan dökülmenin tipik bir görünümü vardır:

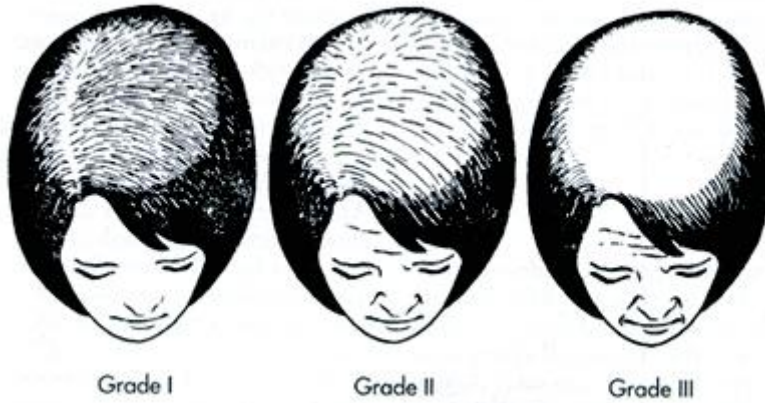
Erkek tipi (Hamilton-Norwood)

Erkek hastalarda saçlı derinin ön çizgisinin yan kısımlarındaki saçlarda incelme şeklinde başlar. Buna bağlı olarak ön saç çizgisi yanlardan geriye doğru çekilir. Saçın ön kısmı, tepesi alına yerleşmiş üçgen şeklini alır. Daha sonra tepe kısmında dökülmeyle devam eder.

Kadın tipi (Ludwig)

Bu tipte saçın ön çizgisi normal halinde kalırken tepenin orta kısmı açılır.

Kadınlarda ayrıca yılbaşı ağacı tipinde bir dökülme de görülebilir. Yılbaşı ağacı tipi dökülmeye yine saçın tepe kısmı açılır fakat ön saç çizgisi kaybolmuştur.

Androjenetik alopesi erkeklerin kabaca %50' sinde görülür. Erkeklerde ergenlik döneminde belirtiler görülmeye başlar. Kadınlarda görülen androjenetik alopesinin 2 farklı başlangıç yaşı vardır: Biri ergenlik dönemi, diğeri ise menapoz sonrasıdır. Menapoz öncesi kadınların yaklaşık %13' ünü etkilerken menapoz sonrası görülmeye sıklığı belirgin olarak artar. 70 yaşından sonra erkeklerin %80' i, kadınların % 42' sinde görülür.

Androjenetik alopesinin nedeni nedir?

Erkeklerde androjene bağlı bir özellik gösterir. Kıl kökü testesterondan daha güçlü olan dihidrotestesterona duyarlı hale gelir. Dihidrotestesteron, kılın büyüme evresi süresini kısaltır ve terminal kıl denilen kalın saçların ayva tüyü haline gelmesine yol açar. Erkeklerde görülen androjenetik alopesi çoğunlukla genetikdir. Erkeklerdeki androjenetik alopesi ile ilgili yapılan analizlerde, babada kellik olması halinde erkek çocuklarda androjenetik alopesi görülmeye riski yüksek bulunmuştur.

Kadınlarda sebebine dair daha az bilgi mevcuttur. Androjenlerle (testesteron) ilişkisi belirsizdir. Muhtemelen başka faktörler de yer almaktadır. Ancak androjenetik alopesili bir grup hastada androjenetik alopesi ile hormonal bozukluk bir aradadır. Bu nedenle gerekli hastalarda hormonal testler de yapılmalıdır.

Androjenetik alopesi temelde kozmetik bir problemdir. Psikolojik etkisinden başka saçın seyrelemesi nedeniyle güneş ışınları kafa derisine ulaşır ve güneşe bağlı hasara yol açar. Erkeklerde görülen androjenetik alopeside kalp krizi riski artmış olabilir. Bu tip dökülme, ayrıca prostat büyümesi ile de ilişkilendirilmiştir.

Androjenetik alopesi, teşhisi klinik muayene ile konulur. Bazen farklı saç dökülmesi tipleri ile karışabilir. Bu durumda saçlı deri biyopsisi ile teşhis doğrulanır.

Androjenetik alopesi nasıl tedavi edilir?

Androjenetik alopeside tedavinin 2 hedefi vardır: İlerlemeyi durdurmak ve yeni saçların çıkmasını sağlamak.

Minoksidil: Minoksidil bir tansiyon ilacı olarak piyasaya çıkmıştır. Yan etki olarak saç çıkardığı görülmüştür. Kadın ve erkeklerdeki androjenetik alopesi tedavisinde FDA tarafından onay almış ilk üründür. Sürme ilaç şeklinde kullanılır. Sprey ve köpük formu bulunmaktadır.

Finasterid: Erkeklerde kullanım onayı olan, tablet şeklinde bir ilaçtır. Etkisi 6 aydan sonra değerlendirilebilir.

Hormonal tedaviler: Bunların faydasına dair bilimsel veriler yetersizdir.

Mezoterapi: bu tedavi şeklinde vitamin, mineral, minoksidil gibi damar genişletici ajanlar saç derisine enjekte edilir. Saçın dökülmesi durur ve var olan saçlar kalınlaşır. Mezoterapi ile ilgili yeterince çalışma bulunmamaktadır.

Saç ekimi: Etkinliği klinik çalışmalarla kanıtlanmıştır. Uygun hasta seçimi ile sonuçları oldukça başarılı bulunmuştur.

Diğer seçenekler:

1. Aminoasitler: Özellikle sisteinin, büyüme faktörlerinin artmasına neden olduğu düşünülmektedir.

2. Eser elementler: Çinko ve bakırın saçın beslenmesini arttırdığı ileri sürülmüştür. Androjenik alopesili hastalarda demir depolarının azalmasıyla ilgili çelişkili sonuçlar bulunmuştur. Demir eksikliği olmadan demir takviyesi yapılması ile ilgili yeterince kanıt yoktur.

3. Vitaminler: Özellikle biotin ve niasinin saçın büyümesiyle ilgili etkileri ileri sürülmüştür ve saçın beslenmesi üzerine pozitif etkileri vardır.

4. Proantosiyanidinler: Bu grupta prosiyanidin B de yer alır. Prosiyanidin B, antioksidan özelliklere sahip flavonoidlerdendir. Prosiyanidin B' nin, 6 aylık kullanımdan sonra erkeklerde sa sayısında önemli artışa yol açtığı gösterilmiştir.

5. Millet seed (Darı tohumları): Darı tohumları silisik asit, aminoasitler, mineral ve vitaminleri içeren doğal bir üründür. Darı tohumu ekstresi, sistein ve kalsiyum pantotenat içeren ağız yoluyla alınan bir ilacın büyüme evresi oranlarını arttırdığı gösterilmiştir.

6. Ginko bloba, aloa vera, ginseng, bergamot, hibiscus veya sorphora ile ilgili yapılmış bir çalışma yoktur.

7. kafein: Bazı saç bakım ürünlerinde bulunur ve androjenetik alopeside ilerlemeyi durdurduğu ve sa çıkardığı ileri sürülmüştür. Ancak bunu kanıtlayan bir çalışma yoktur.

8. Melatonin: Yapılan bir çalışmada kadın hastalarda androjenik alopesi veya yaygın dklmede 6 ay boyunca sürme ilaç şeklinde uygulanan melatoninin faydalı olduğu gösterilmiştir.

9. Düşük seviyeli lazer tarağı: Çok az sayıda çalışma yapılmıştır. Faydalı olabileceği ileri sürülmüştür.

10. Siyah yılan kökü: Östrojen seviyeleri üzerinde pozitif etkilere sahiptir. Kadın hastalarda menapoz sonrası şikayetler için kullanılır. Androjenik alopeside faydalı olabilir ancak bu konuda çalışma yapılmamıştır.

11. Dihidrotestesteronu bloke ederek etki eden diğer ajanlar saw palmetto, beta sitosterol, yeşil çay veya polisorbate 60' tır. Androjenetik alopeside saw palmetto ile ilgili yapılan bir çalışmada sa sayısında anlamlı bir değişiklik gözlenmiştir.

12. Amineksil. Minoksidile benzer bir mekanizmaya sahiptir ancak etkili olduğuna dair çalışma yoktur.

13. Prostaglandin analogları: Damarlarda genişleme yoluyla etkili olabileceği düşünülmüştür.

